

wości kształcenia się jak młodzieży miejskiej i konieczne jest zapewnienie zaspokojenia wzrastających potrzeb w dziedzinie wykwalifikowanych pracowników różnych szczebli. Należy się obawiać, że reforma ta utrudniona będzie przez mało operatywny aparat związkowy kierujący życiem kulturalnym. Zadanie to jednak w skali ogólnoniemieckiej jest równie pilne jak rozbudowa szkolnictwa wyższego i placówek badawczych. Podobnie jak tam trzeba również w tej sprawie zastanowić się nad możliwością polepszenia współpracy między „Związkiem” a „Krajami”, aby umożliwić jednolite planowanie i jednolite decyzje w najważniejszych sprawach.

Tübingen, dn. 6 listopada 1961.

Memorandum podpisali: adwokat H. Becker — przewodniczący Stowarzyszenia Szkół Wyższych NRF, dr J. Beckmann — prezes Krajowego Urzędu Kościoła Ewangelickiego w Nadrenii, K. von Bismarck — przewodniczący Towarzystwa Postępu Społecznego, prof. dr W. Heisenberg — laureat nagrody Nobla, profesor Uniwersytetu w Monachium, kierownik fundacji A. Humboldta, dyrektor instytutu fizyki i astrofizyki im. M. Plancka w Monachium, dr G. Howe — współpracownik naukowy Towarzystwa Ewangelickiego w Heidelbergu, dr G. Picht — dyrektor zakładu wychowawczego w Schwarzwaldzie, autor prac z zakresu obronności, prof. dr L. Raiser — Tübingen, przewodniczący Niemieckiej Rady Naukowej oraz szeregu instytucji ewangelickich, prof. dr. C. von Weizsäcker — filozof, fizyk atomowy i astrofizyk z Hamburga.

Podał do druku: Józef Muszyński

NOTA PROTESTACYJNA RZĄDU NRD DO MOCARSTW ZACHODNICH W ZWIĄZKU Z WEJŚCIEM W ŻYCIE NOWEJ USTAWY CELNEJ W NRF

W związku z wejściem w życie 1 stycznia 1962 r. zachodnioniemieckiej ustawy celnej pomijającej fakt istnienia NRD jako suwerennego państwa i nieuznającej utraty na rzecz Polski i Związku Radzieckiego terytoriów przyznanych tym państwom na mocy uchwał poczdamskich — rząd NRD wystosował do rządów Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Francji równobrzmiące noty protestacyjne. Noty te zostały 23 stycznia br. doręczone w ramach dobrych usług przez polskie ministerstwo spraw zagranicznych przedstawicielom dyplomatycznym tych trzech państw akredytowanym w Warszawie, aby przekazali je swoim rządom. Rząd NRD poinformował również rząd polski i radziecki o treści tych not.

Poniżej podajemy tekst noty skierowanej przez rząd NRD do rządu Stanów Zjednoczonych¹.

Rząd Niemieckiej Republiki Demokratycznej uważa się być powołanym do tego, by donieść rządowi Stanów Zjednoczonych Ameryki, co następuje: Dnia 1 stycznia 1962 r. weszła w życie zachodnioniemiecka ustawa celna, która w jaskrawej formie wyraża bońską politykę odwetową i ma się przyczynić do jej urzeczywistnienia.

W duchu wybitnie agresywnym, na podstawie tejże ustawy, żąda się na obszarze Niemieckiej Republiki Demokratycznej uprawnień celnych, równocześnie oznaczając części terytorium Związku Radzieckiego i Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jako przynależne do Republiki Federalnej. Wbrew istnieniu w rzeczywistości dwóch państw niemieckich rząd zachodnioniemiecki próbuje przeprowadzić, za pomocą tejże ustawy celnej, wyłącznie swoje roszczenia, które są sprzeczne z prawem międzynarodowym i podbudować swoje pretensje terytorialne w stosunku do Związku Radzieckiego i Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Tym samym rząd federalny w grubiański sposób uchybia zjednoczeniu państw koalicji antyhitlerowskiej, a w szczególności umowie poczdamskiej i narusza najelementarniejsze zasady pokojowego współistnienia.

Po tej linii idzie też żądanie zachodnioniemieckiego rządu federalnego, aby Berlin zachodni wciągnąć do strefy celnej Niemiec zachodnich. Rząd Niemieckiej Republiki Demokratycznej odrzuca w ostrej formie to żądanie Republiki Federalnej jako sprzeczne z prawem międzynarodowym. Berlin zachodni leży wśród strefy celnej i terytorium Niemieckiej Republiki Demokratycznej, a tym samym nie należy do strefy celnej i terytorium Republiki

¹ „Neues Deutschland” z 28 1 1962 oraz „Aussenpolitische Korrespondenz” nr 5 z 2 II 1962.

Federalnej. Położenie celno-prawne Berlina zachodniego reguluje się w ramach umów ugodowych. Do tego czasu dokonuje się wymiany towarowej Berlina zachodniego z Niemiecką Republiką Demokratyczną i Republiką Federalną oraz z innymi państwami na zasadzie dotychczasowych układów.

Rząd Niemieckiej Republiki Demokratycznej wskazuje na to, że odrębność Berlina zachodniego od Republiki Federalnej została również oficjalnie potwierdzona przez rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki.

Rząd Niemieckiej Republiki Demokratycznej oczekuje od rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki, które jeszcze obecnie okupują Niemcy Zachodnie, że zawiesi stosowanie zachodni-niemieckiej ustawy celnej w Berlinie zachodnim sprzecznej z powszechnie uznanym prawem międzynarodowym, a w szczególności naruszającej zasady koalicji antyhitlerowskiej. Rząd Niemieckiej Republiki Demokratycznej oczekuje poza tym, że rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki zniesie podporządkowanie zachodnio-berlińskiej administracji celnej organom celnym Republiki Federalnej oraz postara się, aby Senat utworzył własną administrację celną dla Berlina zachodniego i dbał o to, by organa celne Berlina zachodniego używały tylko takich dokumentów celnych, które nie są oparte na zachodni-niemieckiej ustawie celnej. Rząd Niemieckiej Republiki Demokratycznej udzieli swym organom wskazówek, aby starały się z zachodni-berlińską administracją celną współpracować bez jakichkolwiek zadrażnień, a tym samym zapewnić wymianę towarową.

Rząd Niemieckiej Republiki Demokratycznej wykorzystuje również tę okazję, by zapewnić rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki o jego wysokim szacunku.

Berlin 18. stycznia 1962 r.

Podał do druku: *Józef Muszyński*